

การสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐาน
เพลงแขกบรเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย
โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (ไสวราษฎร์อุปถัมภ์)
Constructing of Basic Performance Skills Exercises of
the Khim for the song “Khaek Borathet Song Chan”
for students of the Thai Classical Music Club,
Watratbamrung School (Sawairat Uppatham)

สุวิวรรณ์ ลิ้มปชัย^{*1} และชมพูนุท จันทร์ทับทิม²
Suwiwan Limpachai^{*1} Chomphunut Chanthapthim²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (ไสวราษฎร์อุปถัมภ์) และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น และแบบประเมินทักษะการบรรเลงขิม และมีการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC)

ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (ไสวราษฎร์อุปถัมภ์) ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขิม 2) แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิม และ 3) การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ รวม 7 หน่วยการเรียนรู้ และมีระยะเวลาในการใช้แบบฝึกทักษะจำนวน 10 ชั่วโมง 2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียน โรงเรียนวัด

^{*} Corresponding author, email: suwiwan.wa@bsru.ac.th

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กลุ่มวิชาดนตรีไทย วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

¹ Assistant Prof. Dr., Thai Music Department, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

² นักศึกษากลุ่มวิชาดนตรีไทย วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

² Student of Thai Music Department, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ราษฎร์บำรุง(ไสวราษฎร์อุปถัมภ์) ก่อนใช้แบบฝึกและหลังใช้แบบฝึก พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ($\bar{X}=36$, S.D.=3.41) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=11.8$, S.D.=4.88) อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การใช้แบบฝึกทักษะ การบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น ช่วยให้นักเรียนมีทักษะ การบรรเลงขิมเพลงแขกบรเทศ สองชั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การสร้างแบบฝึกทักษะ / การบรรเลงขิม / เพลงแขกบรเทศ สองชั้น

Abstract

This research article aims to Contructing of basic performance skills exercises in performing the Khim (Thai dulcimer) for the song “Khaek Borathet Song Chan” for students of the Thai Classical Music Club, Watratbamrung School (Sawarat Uppatham) and to compare academic achievement using basic performance training exercises of the dulcimer for the song Khaek Borathet Song Chan. The research instruments used were a basic dulcimer playing skill training form for the song Khaek Borathet Song Chan and a dulcimer playing skill assessment form, with a consistency check (IOC).

The results of the study revealed that 1) basic performance skills Exercises of the Khim for the song “Khaek Borathet Song Chan”for students of the Thai Classical Music Club, Watratbamrung School (Sawairat Uppatham), consisted of three main components, namely (1) Basic knowledge for *Khim* (2) basic *khim* performance skill exercises, and (3) Academic achievement tools to measure achievement 7 Instruction Unit and The skill practice exercises were implemented over a total of 10 hours. 2) Before after using the exercises, it was found that the results of the comparison of academic achievements after practicing ($\bar{X}=36$, S.D.=3.41) higher than before practicing ($\bar{X}=11.8$, S.D.=4.88) assessment criteria at 0.05. This shows that using basic performance skills exercises in performing the Khim for the song “Khaek Borathet Song Chan” helps students practice skills in various matters about the

arrangement of the dulcimer and performed the song “Khaek Borathet Song Chan” effectively.

Keywords: Development of Training Skills Exercises / Khim Performance / Khaek Borathet Song Chan

บทนำ

วัฒนธรรมสิ่งหนึ่งซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยอย่างเห็นได้ชัด นั่นก็คือ “ดนตรีไทยและเพลงไทย” ที่เกิดขึ้นด้วยบรรพบุรุษของไทยเอง แล้วสั่งสมจนกลายเป็นรูปแบบอย่างในปัจจุบันนี้ และนับเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่ช่วยกลมเกลียวจิตใจของคนไทยให้มีความสุขทางใจ มีความเบิกบาน แจ่มใส เพลิดเพลิน ตามความไพเราะ ความประณีตงดงามของลักษณะดนตรีไทยและเพลงไทย Dhammavihara, S. (1999 : 1) ซึ่งดนตรีไทยกว่าจะมีมาตรฐานมาจนถึงปัจจุบันได้นั้นต้องผ่านกระบวนการพัฒนา เช่นเดียวกับดนตรีของชาติอื่น ๆ โดยเฉพาะการรับอิทธิพลจากเครื่องดนตรี วงดนตรี ตลอดจนเพลงชนิดต่าง ๆ จากต่างชาติมาปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานานจนก่อเกิดเป็นรูปแบบดนตรีไทยที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตน Arunrat, P. (2011 : 7) ให้ผู้คนได้เห็นถึงเสน่ห์ของดนตรีไทย และเครื่องดนตรีไทยแต่ละประเภท เช่น กระจับปี่ ขลุ่ย จะเข้ หรือแม้กระทั่งเครื่องดนตรีอย่างซิมที่มีเสียงและเสน่ห์เฉพาะตัว ซึ่งซิมเป็นเครื่องดนตรีที่ถูกให้ความสนใจและเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายในยุคปัจจุบัน

ซิมเป็นเครื่องดนตรีที่มีต้นกำเนิดมาจากอาณาจักรเปอร์เซียโบราณในแถบตะวันออกกลาง แพร่กระจายไปสู่ทวีปยุโรปและทุกประเทศในทวีปเอเชีย โดยซิมเข้าสู่ประเทศไทยในสมัยอยุธยาตอนปลายมาทางเรือเดินทะเลจากการค้าเรือสำเภาระหว่างไทย-จีน โดยการติดต่อค้าขาย เมื่อชาวจีนเข้ามา ก็นำเอาศิลปวัฒนธรรมเข้ามาด้วย ชาวจีนได้นำซิมเข้ามาบรรเลงในงานรื่นเริงต่าง ๆ ของชุมชนชาวจีน ด้วยกัน โดยซิมที่นำเข้ามาด้วยนั้นเป็นซิมโป๊ยเซียน 7 หย่อง ต่อมาซิมโป๊ยเซียน 7 หย่องนี้ชาวไทยก็ได้ นำมาพัฒนารูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการดนตรีของไทย โดยนำซิมซึ่งอยู่ในประเภทเครื่อง ดีเข้ามาผสมอยู่ในวงเครื่องสายไทยด้วย ซึ่งโดยมาตรฐานแล้วในวงเครื่องสายไทยจะมีเพียงเครื่องดีด เครื่องสีและเครื่องเป่า คือ ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ย ที่เป็นเครื่องดำเนินทำนองเท่านั้น ยังขาดเครื่อง ดำเนินทำนอง

ประเภทเครื่องตี เมื่อนำขิมเข้ามาบรรเลงร่วมด้วยจึงเรียกว่า “วงเครื่องสายผสมขิม” เมื่อ นำมาบรรเลงร่วมอยู่ในวงเครื่องสายแล้ว ทำให้วงเกิดความไพเราะกลมกลืน สอดคล้องกับเครื่องดนตรีที่มีอยู่เดิม (Limpachai, S., 2017 : 1)

ปัจจุบันการถ่ายทอดดนตรีไทยด้านการปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นในกลุ่มของเครื่องสาย ปี่พาทย์หรือ แม้กระทั่งขิม มักจะถูกถ่ายทอดอยู่ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะขิมที่จัดได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีชื่อเสียงและเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมอย่างมาก โดยจะเป็นการเรียนพิเศษในสถาบันหรือการเรียนอยู่ในสถานศึกษากับบุคคลากรทางด้านดนตรีไทยที่มีกลวิธีการสอนเฉพาะตน ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยจะต้องมีการทดสอบทักษะพื้นฐานของนักเรียนแต่ละบุคคล เพื่อให้ง่ายแก่การฝึกทักษะการบรรเลงขิมเบื้องต้นด้วยการใช้แบบฝึกหัดพื้นฐานให้เหมาะกับนักเรียนที่ไม่เคยมีพื้นฐานในด้านทักษะการบรรเลงขิมมาก่อน

ปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนขิมให้กับนักเรียนนั้น พบว่าเด็กนักเรียนมีพื้นฐานการบรรเลงขิมที่ยังไม่ถูกต้อง โดยเริ่มตั้งแต่ท่าการนั่งบรรเลงวิธีการจับไม้รวมไปถึงลักษณะของการบรรเลง ดังนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เทคนิค วิธีการบรรเลงขิมที่ถูกต้องเสียก่อนถึงจะสามารถไปเรียนในขั้นสูงได้เพื่อเป็นการต่อยอดการบรรเลงขิมต่อไป ซึ่งเพลงแขกบรเทศ สองชั้น นั้นเป็นเพลงที่มีทำนองสั้นๆ และมีวิธีการเล่นไม่ยากมาก แต่มีการรวมเทคนิคพื้นฐานของการบรรเลงขิมเกือบครบ จึงเหมาะกับผู้ที่เรียนที่ไม่เคยมีพื้นฐานทักษะการบรรเลงขิมมาก่อน เป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียนให้มีความก้าวหน้ามากกว่าเดิม และยังเป็นการยกระดับทางการศึกษาในด้านดนตรีไทยให้มีความเป็นระเบียบแบบแผนมากยิ่งขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐาน เพลงแขกบรเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบุรณราช (ไสวราชบุรณอุปถัมภ์) โดยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การสร้างแบบฝึก ลักษณะของแบบฝึกที่ดี วิธีการวัดผล การวิจัยจากหนังสือและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมให้กับผู้เรียนและศึกษาผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนวัดราชบุรณราช (ไสวราชบุรณอุปถัมภ์) เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่มีความสนใจหรือต้องการที่จะเริ่มต้น

ฝึกทักษะทางด้านการบรรเลงขิม และเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวิชาชีพทางดนตรีไทย
ให้มีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกประเทศ
สองชั้น ให้กับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลง
ขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกประเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียน
วัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ นักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์) จำนวน 20 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์) ที่เลือกเรียนขิม จำนวน 5 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิม
ขั้นพื้นฐานเพลงแขกประเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียน
วัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์)
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ
การบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกประเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย
โรงเรียนวัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์)
มีทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกประเทศ สองชั้น
2. ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้น
พื้นฐานเพลงแขกประเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบูรณะ
(ไสวราชบุรีอุปถัมภ์)
3. บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่มีความสนใจในการฝึกทักษะ
การบรรเลงขิมขั้นพื้นฐาน สามารถนำไปปฏิบัติตามได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกбрประเทศสองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (ไสวราษฎร์อุปถัมภ์)

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารหนังสือตำราเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิม เพื่อออกแบบและกำหนดรูปแบบของแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกбрประเทศสองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (ไสวราษฎร์อุปถัมภ์)

1.2 ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะ โดยกำหนดโครงสร้างของแบบฝึกทักษะ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ภาพประกอบ และการประเมินผล

1.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยการนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกбрประเทศสองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (ไสวราษฎร์อุปถัมภ์) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ความถูกต้อง และความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแบบฝึกทักษะมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งตามคำแนะนำ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

2. การสร้างแบบประเมินทักษะ

2.1 ศึกษาทฤษฎีการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกбрประเทศสองชั้นจากหนังสือ และตำรา ต่าง ๆ

2.2 สร้างแบบประเมินทักษะ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกбрประเทศสองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (ไสวราษฎร์อุปถัมภ์)

2.3 นำแบบประเมินทักษะให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบประเมินทักษะจำนวน 3 ชุด เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC)

ความถูกต้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาและนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหาจากหนังสือเอกสารและตำรา ได้แก่ การสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานและรูปแบบการสอนโดยเน้นทักษะพิสัย สรุปรจากหนังสือเอกสาร และตำราเพื่อจัดทำแบบฝึกทักษะขั้นใหม่ ซึ่งได้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อเพื่อหาความเหมาะสม และความสอดคล้องวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบความรู้ (Multiple Choice) เปรียบปริมาณรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความรู้โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และใช้วิธีการเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลัง ด้วยค่าสถิติ t-test dependent sample เพื่อสรุปและอภิปรายผลการทดลอง

4. การนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ เรียบเรียงบทสรุปที่ได้จากการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐาน เพลงแขกบรเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบุรณบุรี (ไสวราชบุรณอุปถัมภ์) ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญของการวิจัยได้ดังนี้

1. การสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศสองชั้น มีการจัดการเรียนการสอนโดยการเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มุ่งพัฒนาแบบฝึกทักษะที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของขิม ส่วนประกอบวิธีการบรรเลง การอ่านโน้ตขิม พร้อมทั้งจัดทำแบบฝึกทักษะทำบรรเลงพื้นฐาน เช่น การตีเก็บ การแบ่งมือ การกรอ และการตีสะบัด รวมถึงแบบฝึกทักษะเฉพาะเพลงแขกบรเทศ สองชั้น โดยแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศสองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบุรณบุรี (ไสวราชบุรณอุปถัมภ์) ที่พัฒนาขึ้นนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขิม มีเนื้อหาได้แก่ ประวัติความเป็นมาของขิม ส่วนประกอบของขิมและวิธีการบรรเลงขิม ประวัติเพลงแขกบรเทศ การอ่านโน้ตเพลงไทย และหลักการอ่านโน้ตขิม 2) แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิม มีเนื้อหาได้แก่ แบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมขั้นพื้นฐาน และแบบฝึกทักษะการบรรเลงขิมเพลงแขกบรเทศ สองชั้น และ 3) การทดสอบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นการประเมินทักษะการบรรเลงซิมซันพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น รวมเนื้อหาทั้งสิ้น 7 หน่วยการเรียนรู้ และมีระยะเวลาในการใช้แบบฝึกทักษะจำนวน 10 ชั่วโมง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะในหลาย ๆ รูปแบบ หลายทักษะที่เกี่ยวกับพื้นฐานการบรรเลงซิม รวมถึงการได้ฝึกปฏิบัติเพลงที่มีพื้นฐานครบ แบบฝึกที่ใช้จึงควรมีความน่าสนใจ เนื้อหากระชับถึงขั้นตอนในการปฏิบัติทักษะการบรรเลงซิม ใช้เวลาในการเรียนรู้ให้พอเหมาะ จัดกิจกรรมเรียนรู้โดยเทคนิคการสอนที่พอเหมาะกะกับเนื้อหา พร้อมทั้งวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง มีเครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่มีความสนใจหรือต้องการที่จะเริ่มต้นฝึกทักษะทางด้านการบรรเลงซิม และเพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการพัฒนาการบรรเลงซิมสำหรับบทเพลงในระดับสูงขึ้น

2. แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 3 ท่าน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะมีความเหมาะสมในด้านเนื้อหา ความถูกต้องของบทเรียน ลำดับขั้นตอนการฝึก ความชัดเจนของคำอธิบาย และความเหมาะสมของตัวโน้ตดนตรีไทย โดยผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนในชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชภูรย์บำรุง (ไสวราชภูรย์อุปถัมภ์) จำนวน 5 คน เมื่อทำการเปรียบเทียบ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}=36$, $S.D.=3.41$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=11.8$, $S.D.=4.88$) ทุกคน โดยนักเรียนมีความสามารถในการบรรเลงซิมซันพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น ได้อย่างถูกต้องมากขึ้น มีทักษะพื้นฐานในการจัดวางซิม ทำนองการบรรเลง การจับไม้ซิม การตีไล่เสียง การกรอ การตีสะบัด และการรักษาจังหวะได้ดียิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาทักษะการบรรเลงของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงซิมซันพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชภูรย์บำรุง (ไสวราชภูรย์อุปถัมภ์) สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงซิมซันพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการบรรเลงซิมซันพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ

สองชั้น ให้กับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์) และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงซิม โดยผู้วิจัยความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการสร้างแบบฝึก และวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ เพื่อให้ได้แบบฝึกที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ Matcharan, T. (2003 : 18) ที่ได้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกคือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนไปสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับ Jinrit, P. (2009 : 32) ได้อธิบายไว้ว่า แบบฝึกหัดที่ดีต้องสร้างให้เกี่ยวข้องกับบทเรียนเป็นแบบฝึกสำหรับเด็กเก่ง และใช้ซ่อมเสริมให้กับเด็กอ่อนที่มีความหลากหลายในแบบฝึกชุดหนึ่ง ๆ มีคำสั่งที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้ฝึกได้คิดท้าทายความสามารถ มีความเหมาะสมกับวัยใช้เวลาฝึกฝนไม่นาน ผู้ฝึกสามารถนำประโยชน์จากการทำแบบฝึกไปประยุกต์ปรับเปลี่ยนเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

แบบฝึกทักษะที่ถูกสร้างขึ้นสามารถช่วยให้ทักษะการบรรเลงซิมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการออกแบบอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากพื้นฐาน ได้แก่ ทำนอง การจับไม้ การตีโน้ตเดี่ยว การตีซ้ำ การตีควบ และการตีโน้ตผสม ซึ่งล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญในการบรรเลงเพลงไทยที่ซับซ้อน เช่น เพลงแขกบรเทศ สองชั้น ซึ่งมีลักษณะทำนองที่ต้องใช้ความเข้าใจทั้งด้านเทคนิคและจังหวะ แบบฝึกทักษะนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการฝึกฝนซ้ำ ๆ อย่างมีแบบแผน ซึ่งวิชาดนตรีเป็นเน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะการบรรเลงซิมที่ดี นอกจากนี้ แบบฝึกยังช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จเป็นขั้นตอน เมื่อสามารถบรรลุผลในแต่ละบทเรียน จึงสอดคล้องกับหลักการของการเรียนรู้แบบเชิงพฤติกรรม (Behaviorism) ที่เน้นการเสริมแรงทางบวก เมื่อผู้เรียนได้รับผลสำเร็จจะเกิดแรงกระตุ้นให้พัฒนาต่อเนื่อง จากการทดลองการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงซิมขั้นพื้นฐานเพลงแขกบรเทศ สองชั้น สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย โรงเรียนวัดราชบูรณะ (ไสวราชบุรีอุปถัมภ์) เมื่อเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนจากการปฏิบัติ และการประเมินทักษะก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.8 ค่าส่วนเบี่ยงเบนเท่ากับ 4.88 และหลัง

เรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36 ค่าส่วนเบี่ยงเบนเท่ากับ 3.41 จะเห็นได้ว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้วิจัยได้สอนอย่างค่อย ๆ เป็น ค่อย ๆ ไป ประกอบกับเอกสารแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น ทำให้ง่ายต่อการเรียนการสอนและผู้เรียนยังสามารถนำกลับไปทบทวนเนื้อหาฝึกฝนได้ด้วยตนเอง และช่วยสร้างกระบวนการจำ การคิด และการปฏิบัติของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน และผู้เรียนมีระดับทักษะการปฏิบัติอยู่ในระดับดี นักเรียนมีเจตคติต่อการใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แบบฝึกนี้สามารถนำไปขยายผลใช้ในเครื่องดนตรีไทยประเภทอื่น เช่น ระนาดเอก จะเข้ หรือขลุ่ย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวมของวงปี่พาทย์ และเป็นแนวทางพัฒนาสื่อการเรียนการสอนดนตรีไทยที่หลากหลายมากขึ้น
2. ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการเรียนรู้จากแบบฝึกอย่างเป็นระบบ เช่น การสอบปฏิบัติรายเดือน หรือการประเมินตนเองของนักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ตรงจุดยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้แบบฝึกโดยมีครูแนะนำ กับกลุ่มที่เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อดูผลของบทบาทครูผู้สอนในการพัฒนาทักษะ
2. ควรมีการศึกษาเจาะลึกความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกทักษะ เช่น ผ่านแบบสอบถามปลายเปิดหรือการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อปรับปรุงให้เนื้อหาในแบบฝึกตรงกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Arunrat, P. (2011). pathom bot dontri Thai. [Introduction to Thai music]. Nakhon Pathom : Silpakorn University.
- Dhammavihara,S. (1999). duriyāṅg Thai . [Thai orchestra]. Bangkok : Chula Press.
- Jinrit, P. (2009). phon kānchai bæp fuk thaksa khanittasā thi mī tō phon samrit læ chētakhati thāṅkān rian khanittasā khōṅg nak

rīan chan prathom suksā pī thī hok rōngriān kheha prachā
sāmakkhī chāngwat Nakhōn Ratchasīmā. [The Effects of Using
Mathematics Skills Practice on Achievement and Attitudes in
Mathematics Learning of Grade 6 Students at Kecha Pracha
School, Samakkhi, Nakhon Ratchasima Province]. Master's thesis.
Sukhothai Thammathirat Open University.

Limpachai,S. (2017). diēo khim Thai khanton [Thai dulcimer solo
beginner]. Bangkok: Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

Matcharan, T. (2003). nawattakam kānsuksā chut bāep fuk - bāep sōēm
thaksa phūā phatthana phū rīan [Educational innovation: a set of
exercises and skills to develop learners]. Bangkok: Th.Agsorn
Co.,Ltd.